

-2 an epithet of Śiva). -वसति: *f.*, -सघ्न *n.* a cemetery; त्रिलोकनाथः पितृसङ्गोचरः Ku. 5. 77. -वासरपर्वेन the period of performing the obsequious rites for the Manes; Gaṇeśa P. 2. -व्रतः a worshipper of the Manes. (-तम्) obsequial rites. -श्राद्धम् obsequial rites in honour of a father or deceased ancestor. -स्वसृ *f.* (also पितृस्वसृ as well as पितुः स्वसृ or पितुःस्वसृ) a father's sister; Ms. 2. 131. -ष्वस्त्रीयः a paternal aunt's son. -संनिभः *a.* fatherly, paternal. -सृः 1 a paternal grandmother. -2 evening twilight. -स्थानः, -स्थानीयः a guardian (who is in the place of a father). -नम् The abode of death; see पितृवन; आनिन्यथुः पितृस्थानाद् गुरवे गुरुदक्षिणाम् Bhāg. 10. 85. 32. -हत्या parricide. -हन् *m.* a parricide. -हृ *m.* the right ear; पितृहृत्पुं पुर्यां द्वादक्षिणेन पुरञ्जनः Bhāg. 4. 25. 50.

पितृक *a.* 1 Paternal, ancestral, hereditary. -2 Obsequial.

पितृमत् *a.* 1 Having a father. -2 Having an illustrious father. -3 Accompanied by or connected with the Manes. -4 Mentioning the Manes.

पितृवत् *a.* Having a father living. -*ind.* Like a father or the Manes.

पितृव्यः 1 A father's brother, paternal uncle. -2 Any elderly male relation; Ms. 2. 130. -**Comp.** -पुत्रः a father's brother's son, cousin.

पित्तम् Bile, one of the three humours of the body (the other two being वात and कफ) and its chief quality (heat); पित्तं यदि शर्करया शाम्यति क्रोऽर्थः पटोलेन Pt. 1. 378; पित्तमुष्णं द्रवं पीतं नीलं सत्वगुणोत्तरम्। सरं कटु लघु स्निग्धं तीक्ष्णमम्ले तु पाकतः ॥; मध्याह्ने च यथार्थरात्रसमये पित्तप्रकोपो भवेत् Bhāva. P. -**Comp.** -अतीसारः a bilious form of diarrhoea. -अभिष्यन्दः a bilious form of ophthalmia. -अरिः *N.* of several plants लाक्षा, वर्बर &c. -उपहत *a.* affected by bile; पश्यति पित्तोपहतः शशिशुभ्रं शङ्खमपि पीतम् K. P. 10. 478. -कोशः, -षः the gall-bladder. -क्षोभः excess or derangement of the bilious humour. -गदिन *a.* bilious, affected by bile. -ज्वरः, -दाहः a bilious fever. -द्राविन् the sweet citron. -धर *a.* bilious. -धरा *f.* A kind of *kalā* (one of the substrata of the humours) in the body; षष्ठी पित्तधरा नाम या कला परिकीर्तिता। पक्रामाशयमध्यस्था ग्रहणी सा प्रकीर्तिता; Susruta. -प्रकृति *a.* of a bilious or choleric temperament. -प्रकोपः excess and vitiation of the bilious humour. -भेदः see पित्तक्षोभः; अवीनां पित्तभेदश्च सर्वेषामिति नः श्रुतम् Mb. 12. 283. 55. -भेषजम् a sort of pulse (Mar. मसूर). -रक्तम् plethora. -वल्लभा see अतिविषा. -वायुः flatulence caused by the excess and vitiation of the bilious humour. -विदग्ध *a.* impaired by bile. -विनाशन, -शमन, -हर *a.* antibilious.

पित्तकः An inferior variety of gems; Kau. A. 2.11.29.

पित्तल *a.* Bilious. -लम् 1 Brass. -2 A species of birch tree.

पितृय *a.* [पितुरिदं प्रियं वा पितृत् आगतं वा यत्] 1 Paternal, patrimonial, ancestral. -2 (a) Relating or sacred to the deceased ancestors; Ms. 2. 58. (b) Obsequial. -ज्यः 1 the eldest brother. -2 The month of Māgha. -ज्या 1 The constellation called Māghā. -2 The day of full as well as new moon. -ज्यम् 1 The lunar mansion called Māghā. -2 The part of the hand between the fore-finger and the thumb (sacred to the Manes). -3 The Śrāddha ritual (श्राद्धकल्प); Ch. Up. 7. 1. 2. -4 The nature of a father.

पित्सत् *m.* A bird.

पित्सलः A road, path.

पित्सु *a.* Being about to fly or fall.

पिघा 3 U. See under घा.

पिघातव्य *a.* To be shut, covered or closed; गुरोर्यत्र परीवादे निन्दा वापि प्रवर्तते। कर्णौ तत्र पिघातव्यौ गन्तव्यं वा ततोऽन्यतः ॥ Ms. 2. 200.

पिधानम् 1 Covering, concealing. -2 A sheath. -3 A wrapper, cloak. -4 A lid or top. -5 A particular process to which quicksilver is subjected. -नी A cover, lid.

पिधानकम् 1 A sheath, scabbard. -2 A lid.

पिधायक *a.* Covering, hiding, concealing.

पिहित *p. p.* 1 Shut, closed, barred. -2 Covered, concealed, hidden. -3 Filled or covered with; see अपिहित also. -तम् A figure of speech which consists in insinuating to a person that one knows his secrets.

पिनद्ध 4 U. 1 To fasten, gird round, bind; अतिपिनद्धेन वल्कलेन Ś. 1; मन्दारमाला हरिणा पिनद्धा Ś. 7. 2. -2 To put on, wear; कवचं पिनद्धं Bk. 3. 47. -3 To cover, envelop; कुसुममिव पिनद्धं पाण्डुपत्रोदरेण Ś. 1. 19.

पिनद्ध *p. p.* 1 Fastened, tied or put on; आलिङ्गन्तु गृहीतधूपसुरभीन् स्तम्भान् पिनद्धस्रजः Mu. 3. 2. -2 Dressed. -3 Hid, concealed. -4 Pierced, penetrated. -5 Wrapped, covered, enveloped.

पिनद्धा *ind.* Having dressed.

पिनाकः, -कम् [पा रक्षणे आकन् युद् धातोरात् इत्वम् U. 4. 15.] 1 The bow of Śiva; निपपात् जवादिषुः पिनाकान् महतोऽश्रादिव वैद्युतः कृशानुः Ki. 13. 20. -2 A trident; 'पिनाकोऽस्त्री रुद्रचापे पांशुवर्षान्निशूलयोः' Medinī. -3 A bow in general. -4 A staff or stick. -5 A shower of dust. -**Comp.** -गोप्तु, -धृक्, -धृत्, -पाणि *m.* epithets of Śiva; द्वौ वरासिधरौ राजन्नेकः शक्तिपिनाकधृक् Mb. 5. 155. 17; 3. 167. 5; कुर्यां हरस्यापि पिनाकपाणेधैर्यच्युतिम् Ku. 3. 10.

पिनाकिन *m.* An epithet of Śiva; Ku. 5. 77; सुगानुसारिणं साक्षात् पश्यामीव पिनाकिनम् Ś. 1. 6.

पिनाकी *f.* A variety of fiddle.